

BÁO CÁO

Tổng kết việc thực hiện và đề xuất sửa đổi, bổ sung Luật Bảo hiểm xã hội

Thực hiện Công văn số 2128/SNV-LĐV.L ngày 28/04/2026 của Sở Nội vụ thành phố Hải Phòng về việc báo cáo tổng kết và đề xuất sửa đổi, bổ sung Luật Bảo hiểm xã hội; căn cứ chức năng, nhiệm vụ được giao và tình hình thực tế trên địa bàn, Ủy ban nhân dân xã Nam Thanh Miện báo cáo kết quả thực hiện như sau:

1. Công tác triển khai thi hành Luật Bảo hiểm xã hội và các văn bản hướng dẫn

- Sau khi Luật Bảo hiểm xã hội và các văn bản hướng dẫn thi hành được ban hành, Ủy ban nhân dân xã đã quan tâm tổ chức quán triệt, tuyên truyền và triển khai thực hiện trên địa bàn; đồng thời lồng ghép nội dung tuyên truyền về bảo hiểm xã hội trong các hội nghị giao ban, hội nghị chuyên đề, các cuộc họp ở thôn và hoạt động của các tổ chức chính trị - xã hội.

- UBND xã đã phối hợp với cơ quan Bảo hiểm xã hội và các đơn vị liên quan đẩy mạnh phổ biến các quy định về bảo hiểm xã hội bắt buộc, bảo hiểm xã hội tự nguyện, quyền và nghĩa vụ của người lao động, người sử dụng lao động; chú trọng tuyên truyền đối với nhóm lao động tự do, lao động khu vực phi chính thức, người dân trong độ tuổi lao động chưa tham gia bảo hiểm xã hội.

- Công tác triển khai cơ bản được thực hiện nghiêm túc, góp phần nâng cao nhận thức của cán bộ, đảng viên và Nhân dân về vai trò, ý nghĩa của chính sách bảo hiểm xã hội trong hệ thống an sinh xã hội. Tuy nhiên, việc tiếp cận, cập nhật và phổ biến các quy định mới đến một số nhóm đối tượng còn chưa đồng đều; nhất là đối với lao động làm việc không ổn định, lao động thời vụ và người dân khu vực nông thôn.

2. Kết quả thực hiện chính sách bảo hiểm xã hội

- Trong thời gian qua, chính sách bảo hiểm xã hội trên địa bàn xã tiếp tục được triển khai thực hiện, góp phần bảo đảm an sinh xã hội, ổn định đời sống của người lao động và Nhân dân. Nhận thức của người dân về vai trò của bảo hiểm xã hội, đặc biệt là bảo hiểm xã hội tự nguyện, từng bước được nâng lên.

- UBND xã đã phối hợp với cơ quan Bảo hiểm xã hội, các tổ chức đoàn thể, các thôn và các lực lượng liên quan trong việc tuyên truyền, rà soát, vận động phát triển người tham gia bảo hiểm xã hội, nhất là bảo hiểm xã hội tự nguyện. Công tác hướng dẫn người dân tiếp cận chính sách, giải đáp vướng mắc, phối hợp rà soát danh sách đối tượng, cập nhật thông tin phục vụ quản lý đối tượng cơ bản được thực hiện thường xuyên.

- Việc thực hiện chính sách bảo hiểm xã hội đối với cán bộ, công chức, người lao động thuộc khu vực hưởng lương từ ngân sách nhà nước và các đơn vị có quan hệ lao động cơ bản bảo đảm theo quy định. Đối với nhóm lao động tự do, lao động nhỏ lẻ, người làm nông nghiệp, việc tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện đã có chuyển biến nhưng chưa thật sự bền vững; số người tham gia mới có tăng song còn phụ thuộc nhiều vào điều kiện thu nhập, mức sống và khả năng đóng góp của từng hộ gia đình.

- Nhìn chung, chính sách bảo hiểm xã hội đã phát huy vai trò tích cực trong bảo đảm an sinh xã hội; tuy nhiên, tỷ lệ bao phủ, nhất là đối với khu vực lao động phi chính thức, vẫn còn là nội dung cần tiếp tục tập trung chỉ đạo trong thời gian tới.

3. Việc thực hiện trách nhiệm quản lý nhà nước về bảo hiểm xã hội

- Ủy ban nhân dân xã đã thực hiện trách nhiệm quản lý nhà nước về bảo hiểm xã hội trên địa bàn theo chức năng, nhiệm vụ được giao; tập trung vào công tác chỉ đạo tuyên truyền, phối hợp rà soát đối tượng, vận động phát triển người tham gia và tổ chức thực hiện các nhiệm vụ liên quan đến bảo hiểm xã hội theo chỉ đạo của cấp trên.

- UBND xã giao bộ phận chuyên môn và cán bộ phụ trách thường xuyên phối hợp với cơ quan Bảo hiểm xã hội trong công tác tuyên truyền, tổng hợp tình hình, báo cáo kết quả thực hiện; đồng thời lồng ghép nội dung bảo hiểm xã hội vào các chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội và công tác an sinh xã hội của địa phương.

- Các tổ chức chính trị - xã hội, trưởng thôn và lực lượng ở cơ sở đã có sự phối hợp trong tuyên truyền, vận động Nhân dân tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện; tuy nhiên hiệu quả ở một số nơi còn chưa đồng đều, phụ thuộc vào sự chủ động của từng đơn vị, từng cá nhân.

- Qua thực tiễn triển khai cho thấy, vai trò của UBND cấp xã trong quản lý nhà nước về bảo hiểm xã hội là rất quan trọng, nhất là trong công tác tuyên truyền, nắm đối tượng, xác minh thông tin cư trú, phối hợp vận động người dân tham gia và phản ánh những khó khăn, bất cập phát sinh từ cơ sở.

4. Công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý vi phạm

- Ở cấp xã, thẩm quyền thanh tra, kiểm tra chuyên ngành và xử lý vi phạm trong lĩnh vực bảo hiểm xã hội chủ yếu thực hiện vai trò phối hợp, cung cấp thông tin, nắm tình hình và phản ánh với cơ quan có thẩm quyền khi phát hiện dấu hiệu vi phạm.

- Trong quá trình thực hiện nhiệm vụ, UBND xã chủ yếu phối hợp với cơ quan Bảo hiểm xã hội, các cơ quan chuyên môn cấp trên và các đơn vị liên quan trong việc rà soát, xác minh thông tin đối tượng, tuyên truyền, nhắc nhở việc chấp hành chính sách, pháp luật về bảo hiểm xã hội; đồng thời phản ánh những trường hợp chậm tham gia, chưa tham gia hoặc có biểu hiện chưa chấp hành đầy đủ quy định về bảo hiểm xã hội để cơ quan có thẩm quyền xem xét, xử lý.

5. Đánh giá tác động của việc sắp xếp tổ chức bộ máy và triển khai mô hình chính quyền địa phương 02 cấp

- Việc sắp xếp tổ chức bộ máy và triển khai mô hình chính quyền địa phương 02 cấp đặt ra yêu cầu cao hơn đối với công tác quản lý nhà nước về bảo hiểm xã hội tại cấp xã. Trong điều kiện phạm vi quản lý mở rộng, nhiệm vụ ngày càng nhiều, đội ngũ công chức chuyên môn phải đồng thời thực hiện nhiều nội dung công việc, nên việc theo dõi, tổng hợp, tuyên truyền và phối hợp triển khai chính sách bảo hiểm xã hội có thời điểm còn gặp khó khăn.

- Mặt tích cực là mô hình mới giúp tinh gọn đầu mối, tăng tính thống nhất trong chỉ đạo điều hành, tạo điều kiện thuận lợi hơn cho việc lồng ghép các nhiệm vụ về an sinh xã hội, dân cư, lao động và bảo hiểm xã hội trong quản lý ở cơ sở. Tuy nhiên, trong giai đoạn đầu thực hiện, vẫn còn những khó khăn nhất định về phân định rõ trách nhiệm giữa các cơ quan, đơn vị; cơ chế phối hợp giữa cấp xã với cơ quan Bảo hiểm xã hội; chế độ thông tin, báo cáo; cũng như điều kiện về nhân lực, thời gian, cơ sở dữ liệu và công cụ hỗ trợ cán bộ thực hiện nhiệm vụ.

- Từ thực tiễn đó cho thấy, việc tiếp tục hoàn thiện các quy định của pháp luật về trách nhiệm quản lý nhà nước của UBND cấp xã đối với lĩnh vực bảo hiểm xã hội là cần thiết, bảo đảm vừa rõ trách nhiệm, vừa phù hợp với năng lực tổ chức thực hiện ở cơ sở.

6. Khó khăn, vướng mắc, bất cập trong thực tiễn

- Nhận thức của một bộ phận người dân, nhất là lao động tự do, lao động khu vực phi chính thức, về lợi ích lâu dài của việc tham gia bảo hiểm xã hội chưa đầy đủ; còn tâm lý trông chờ, chưa thấy hết ý nghĩa của việc tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện.

- Thu nhập của nhiều người dân còn thấp, không ổn định, trong khi thời gian đóng bảo hiểm xã hội kéo dài, nên việc duy trì tham gia thường xuyên còn khó khăn.

- Công tác tuyên truyền dù đã được quan tâm nhưng hiệu quả ở một số thời điểm, một số nhóm đối tượng chưa cao; phương thức tuyên truyền chưa thật sự phong phú, chưa tạo được sức lan tỏa mạnh mẽ.

- Vai trò của cấp xã trong quản lý nhà nước về bảo hiểm xã hội tuy đã được xác định nhưng chưa thật sự tương xứng với yêu cầu thực tiễn; một số nhiệm vụ giao cho cấp xã hiện nay chủ yếu mang tính phối hợp, trong khi chưa có cơ chế đủ mạnh để xử lý các vấn đề phát sinh từ cơ sở.

- Cơ sở dữ liệu phục vụ quản lý đối tượng, theo dõi biến động lao động, tuyên truyền vận động người tham gia giữa các ngành, các cấp có lúc chưa đồng bộ; việc chia sẻ thông tin còn hạn chế.

- Sau sắp xếp tổ chức bộ máy, cán bộ cấp xã phải kiêm nhiệm nhiều lĩnh vực, trong khi công tác bảo hiểm xã hội đòi hỏi theo dõi thường xuyên, liên tục, nên ảnh hưởng nhất định đến chất lượng tham mưu, tổng hợp và triển khai nhiệm vụ.

7. Đề xuất sửa đổi, bổ sung Luật Bảo hiểm xã hội

- Đề nghị quy định cụ thể hơn trách nhiệm của các cơ quan, đơn vị liên quan trong việc cung cấp, chia sẻ, cập nhật thông tin về dân cư, lao động, việc làm, đối tượng tiềm năng tham gia bảo hiểm xã hội để hỗ trợ cấp xã trong công tác quản lý, tuyên truyền và vận động phát triển người tham gia.

- Đề nghị tiếp tục hoàn thiện chính sách bảo hiểm xã hội tự nguyện theo hướng tăng tính hấp dẫn, linh hoạt hơn về phương thức đóng, mức đóng, thời gian đóng; có cơ chế hỗ trợ phù hợp hơn đối với người có thu nhập thấp, người lao động khu vực phi chính thức, nông dân và các nhóm yếu thế.

- Đề nghị tăng cường phân cấp, hướng dẫn rõ cơ chế phối hợp giữa cơ quan Bảo hiểm xã hội với UBND cấp xã trong công tác tuyên truyền, rà soát đối tượng, phát triển người tham gia, đôn đốc thực hiện chính sách và xử lý các vấn đề phát sinh từ cơ sở.

- Đề nghị tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin, kết nối dữ liệu liên thông giữa các ngành, các cấp; xây dựng công cụ quản lý, theo dõi đối tượng thuận tiện hơn cho cấp xã, phục vụ công tác tham mưu, báo cáo và tổ chức thực hiện nhiệm vụ.

- Đề nghị quan tâm tổ chức tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ cấp xã phụ trách lĩnh vực bảo hiểm xã hội, lao động, an sinh xã hội để nâng cao năng lực thực hiện nhiệm vụ trong điều kiện mô hình tổ chức mới.

Trên đây là báo cáo tổng kết việc thực hiện và đề xuất sửa đổi, bổ sung Luật Bảo hiểm xã hội của Ủy ban nhân dân xã Nam Thanh Miện gửi Sở Nội vụ tổng hợp, báo cáo các cấp có thẩm quyền theo quy định./.

Nơi nhận:

- Sở Nội vụ thành phố Hải Phòng;
- Chủ tịch, các PCT UBND xã;
- Lưu: VT, VHXXH

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Vũ Văn Nguyễn